

1.3. СИНТЕЗ ФОРМ КЛАСИЧНОГО КОСТЮМА З АКТУАЛЬНИМИ СТИЛЬОВИМИ НАПРЯМКАМИ

КРОВОВА Т.Ф.

Київський національний університет технологій і дизайну
krova_t@ukr.net

Анотація. У дослідженні представлений аналіз сучасних форм класичного костюма у поєднанні з іншими стильовими напрямками в колекціях британських, французьких, італійських, українських дизайнерів. Поєднання класичного стилю зі спортивним, етнічним, романтичним та ін. збагачують його новими елементами, дозволяють інтерпретувати ідеї класики у розмаїті форми, текстури, поєднання. Серед українських дизайнерів класичний костюм традиційно представлений концерном «Voropin»; до мотивів і форм класики звертаються в своїх колекціях Юлія Айсін, Лілія Пустовіт, Сергій Смолін та ін. Проведений аналіз допомагає порівняти варіанти синтезу стилів і виявити найтиповіші спільні та відмінні риси у творчості дизайнерів європейських країн.

Ключові слова: класичний костюм, політилізм, модель одягу, сучасні тенденції.

Вступ. Мистецтво костюма ХХІ ст. орієнтоване на широкі стильові та образні межі, що можна пояснити зростанням і змінами характеру потреб людини, але численна кількість споживачів моди сьогодні надає перевагу класичним формам одягу. Це спонукає до дослідження особливостей художньої структури класичного костюма, варіантів композиційних рішень і способів використання засобів виразності, пов'язаних із формою, матеріалом, конструкцією, кольором, декором. Класичні форми костюма, трансформуючись у часі, успішно існують сьогодні у «чистому» стилі, зберігаючи сталість основних ознак, але динамізм життя, незбагненне прагнення людини до змін і розмаїття спричиняють процеси синтезу цілої форми або окремих елементів з іншими стилями і підстилями, а також взаємодію різних культур у костюмі.

Сучасні модні тенденції щодо класики у костюмі перетворюються у практиці моделювання, зумовлюючи нове звучання цього стилю з типовими та ускладненими формами, збагачення його новими елементами, котрі інтерпретують ідеї класики у різних форматворчих, фактурних, кольорових та інших поєднаннях і комбінаціях. Отже, дослідження художньо-стильових особливостей класичного костюма не може обмежуватися лише структурами у «чистому» стилі, а спонукає до нового розуміння проявів полістилізму як до складових образу. Актуальність дослідження взаємодії форм класичного костюма з іншими стилями зумовлена не лише науковим інтересом, а й необхідністю виявлення стану затребуваності класики в усіх її проявах сьогодні як найстабільнішої форми у моді.

Постановка завдання. Європейський досвід художнього проектування залишається не до кінця осмисленим, а розмаїття можливостей моделювання класичних канонів англійського костюма у творчості видатних британських, французьких, італійських майстрів не є достатньо вивченим і не використовується повною мірою у практиці дизайну в Україні. Активний обмін культурною інформацією між країнами сприяє виникненню багатьох спільних рис, зокрема у модному одязі, призначеному для демократичних верств споживачів. У зв'язку з цим завданням дослідження є представити і проаналізувати авторські варіанти художньо-образних структур жіночого костюма у творчості британських, французьких, італійських, українських дизайнерів початку ХХІ століття. Оскільки костюм є динамічною системою, нерозривно пов'язаною з людиною, і може бути розглянутий лише у взаємозв'язку з її образом, пропорціями і рухом, джерелом аналізу є фото- і відеоматеріали моделей провідних дизайнерів вищезазначених країн на прикладі показів колекцій у рамках тижнів моди. Такий міжкультурний аналіз дає змогу виявити розмаїття форм, які сьогодні активно взаємодіють із класичними формами у сучасній моді.

Результати дослідження та їх обговорення. Класичний костюм пройшов довгий історичний шлях розвитку. Уявлення про нього зводиться передусім до ділового одягу: жіночого – жакета та спідниці або брюк, чоловічого – піджака та брюк прямого силуету з коміром і лацканами помірних розмірів, з формами і пропорціями, максимально наближеними до природних форм тіла людини. Жіночий класичний костюм набував своїх характерних ознак протягом ХІХ ст. через наслідування чоловічої моди за рахунок перенесення крою плечового одягу (фрак, сюртук, пальто) на форми жіночих корсажів і жакетів. Одяг для активного способу життя – верхової їзди, мисливства, заняття спортом, подорожей, який базувався на формах і крої чоловічого костюма, – поступово перетворився на універсальний і зайняв стале місце в гардеробі жінки [13; 14]. Окрім того, такий елемент, як брюки, також був присутній в жіночому гардеробі у складі костюма «амазонка». Напряму універсалізації жіночої моди визначав відомий англійський кутюр'є Джон Редферн (1853–1929). Костюм, запропонований ним – жакет зі спідницею, – отримав назву «костюм-тейлор» (tailor suit; французькою *tailleur* означає «крavecь»). Наслідуючи структуру чоловічого костюма, традиційна сукня розділена на два елементи – плечовий (корсаж із баскою) і поясний (спідниця). Принцип костюмності, тобто поділ жіночого одягу на два елемента – жакет і спідницю, – повною мірою закріпився.

Під час виготовлення цього одягу формувалися традиції британської кравецької школи щодо технологій, способів надання тканині потрібної форми, знаходження комфортної посадки по фігурі, майстерної обробки деталей [12]. Основну роль у процесах становлення естетичних і конструктивних особливостей класичного костюма відіграли кравці з вулиці Севіл Роу м. Лондона з численною

кількістю фірм із високопрофесійними майстрами, таких як Henri Pool, де основною метою створення костюма є «неперевершено високий стандарт пошиття для леді та джентльменів» [36, с. 5]. Серед компаній, що спеціалізуються, окрім виготовлення чоловічого одягу, також і на жіночих костюмах у класичному стилі, слід назвати «Huntsman». Завдяки цим компаніям англійський стиль пошиття понад два століття незмінно утримує позиції лідерства попри мінливі модні тенденції.

У першій половині ХХ ст. форми жіночого класичного костюма повністю сформувалися. Розвиваючись у часі, вони концентровано фіксували риси та явища сучасності на кожному етапі своєї історії й у результаті стали інтернаціональними і найдемократичнішими. Протягом наступних десятиліть костюм-тейлор еволюціонує в діловий костюм. Вихід за рамки «чистого» стилю став розповсюдженим явищем у другій половині ХХ століття. Як констатує дослідник форм костюма цього періоду О. Косарева, поєднання і перетікання численних стилів один в одного називали у 1970-х рр. змішуванням стилів, а пізніше – «дифузним стилем» [10, с. 369]. Підтримаємо висновок автора про те, що «у всьому розмаїтті ідей, які матеріалізує людина в костюмі – від самовираження особистості до відображення об'єктивних соціальних цінностей, можна простежити і виявити одну загальну, глобальну їх спрямованість – вираження змісту і сенсу людського життя з позиції певного суспільства» [10, с. 455].

В українській моді ХХ ст. класичний стиль зберігається як у чистому вигляді, так і поєднується з національними мотивами. Розмаїті варіанти костюмів, розроблені модельєрами Київського і Львівського будинків моделей, представлено в журналах «Краса і мода», який видавався у другій половині ХХ століття. Доцільно виділити моделі жіночого й чоловічого костюмів Т. Шевель, Є. Коцюби, Т. Гапон, Г. Хохлова, П. Загубіна, М. Вороніна, А. Голдієвського, З. Тесляка та ін. Серед них повсякденні костюми, костюми для вулиці, вечірні, зроблені як з однотонних тканин, так і у розмаїтих комбінаціях.

Серед численних способів взаємодії різних стилів із класичним особливе місце займає синтез класики з етнонапрямом. Становленню самобутнього фольк-стилю в Україні сприяла не лише творчість талановитих дизайнерів, а й діяльність провідних етнографів, мистецтвознавців Г. Стельмащук [29], М. Селівачова [28], Т. Кари-Васильєвої [8], О. Никорак [17], О. Косміної [11], З. Васіної [1] та інших, монографії й альбоми яких репрезентують українське декоративно-прикладне мистецтво, а також традиційне вбрання в усьому багатстві образного, фактурно-колірного, орнаментального, тонально-ритмічного розмаїття. Нові підходи до художнього проектування костюма, питань теорії і практики мистецтва костюма в Україні висвітлено у працях таких представників львівської та київської шкіл моделювання, як З. Тканко, О. Коровицький [30], О. Тканко [31], М. Колосніченко [9; 35; 40], К. Пашкевич [25; 27; 35; 40], Т.В. Ніколаєва [15; 16]; Н. Остапенко [40], О. Колосніченко [27; 40], Н. Чуприна, Т. Струмінська [32], Т.І. Ніколаєва,

А. Баранова [15], Н. Паранько [16], А. Малинська, М. Смирнова [27] та ін.

Особливе значення в практиці класичного костюма в Україні має ім'я Михайла Вороніна. Відомості щодо його винаходу – жилетно-макетного методу – викладено у праці В. Радкевич [26], а також у праці самого модельєра «Конструювання та виготовлення чоловічого верхнього одягу безпримірочним методом» [7]. Опис основних етапів творчого шляху модельєра подається в книзі А. Штрая [33]. Дослідження науковців і практичний досвід моделювання в Україні демонструють стійку тенденцію збереження унікальних якостей народного вбрання поряд або в поєднанні зі сталою структурою традиційного класичного костюма.

Українська мода здебільшого розвивається у межах країни, хоча останнім часом активізуються спроби репрезентації колекцій українських дизайнерів за кордоном. Розглянемо варіанти класичного костюма, представлені українськими дизайнерами, в контексті сучасних європейських тенденцій. Сучасні паралелі розвитку модних форм, як зазначалося раніше, проведено вибірковим методом на основі аналізу тенденцій у рамках «London Fashion Week», «Paris Fashion Week», «Milan Fashion Week», «Ukrainian fashion week».

В центрі уваги – поверхневий, матеріальний шар, котрий несе різні характеристики костюма. Визначення конкретної форми в русі моделей на подіумі є надзвичайно складним завданням, і водночас рух – один із найсуттєвіших чинників у визначенні форми, оскільки її досконалість забезпечує саме відповідність костюма природній пластичності тіла. Встановити необхідні характеристики можна завдяки аналізу відео-та фотоматеріалу з різних ракурсів.

Організатором лондонського тижня моди є Британська рада моди (British Fashion Council) – організація, яка займається просуванням британської моди на світовому ринку, а основним місцем проведення є Сомерсет-хаус (Somerset House) – історична будівля у стилі класицизму, – відомий художній і культурний центр Лондона. «London Fashion Week» проводиться з 1984 р., а з 2010 р. дизайнери мають можливість представляти свої колекції в онлайн-форматі. Теми класики розвиваються в колекціях таких британських модних будинків, як Пол Сміт (Paul Smith), Барбері Прорсум (Burberry Prorsum), Зое Джордан (Zoe Jordan), Ричард Ніколл (Richard Nicoll), Джаспер Конран (Jasper Conran) та ін. Зупинимось на кожному з перелічених у межах аналізу основних означених параметрів форми.

Пол Сміт. Осінньо-зимова жіноча колекція Пола Сміта, представлена в рамках тижнів моди в Лондоні [39], яскраво виражає сьогоденне трактування класики видатним майстром. Бачимо моделі колекції, котрі в основі базуються на класичних формах, але з наявністю фантазійних елементів – драпірування, воланів, окремих деталей (рис.1, а). За такого синтезу класики з елементами фентезі в крої та м'якості тканини пом'якшується суворість раціональних прямокутних

форм. Загалом основу колекції складають вільні жакети, брюки, комфортні легкі пальта, кардигани, светри, сукні, блузи з використанням легкої вовни, шовку, поверхонь з ефектами блиску. Переважно насичені глибокі відтінки синього, червоного, коричневого, чорного, сірого, бургунді, бірюзи, теракоти розбавлені дозованим введенням білого. Однотонним поверхням протиставляються поверхні з геометричним рисунком. Силуетні рішення жакетів і блуз – вільне облягання, щодо брюк, то вони представлені як вільними, так і звуженими формами. Практичність, жіночність і справжній «англійський тон» у поєднанні з глибокими насиченими кольорами – так можна охарактеризувати образне рішення колекції.

Зоє Джордан. У представленій жіночій колекції Зоє Джордан [43] привертає увагу декілька моделей з поєднанням жіночого начала і чоловічої елегантності в єдиний образ. Узятий за основу крій чоловічого смокінга набув нового звучання за рахунок зміни пропорцій і форми коміра й лацканів – вони не відвертаються як у традиційному варіанті, а є частиною пілочки жакета і з'єднуються у місці, де ми зазвичай звикли бачити ґудзик (Рис.1, б). Ці смокінги не мають ґудзиків; у поєднанні з блузою із комірцем з тієї самої шовкової тканини, що й комір і лацкани або з трикотажним гольфом представлений варіант костюма, з одного боку, є більше наблизений до консервативної класики за формою загалом, а з іншого – лише за рахунок однієї деталі – коміра і лацканів, змінених у пропорціях і конструкції, змушує нас класифікувати ці моделі як авангардні рішення. Загалом у колекції об'єднуються декілька популярних тем і рухів – імпульсів міської мультикультурної столиці – м. Лондона: елементи графіті, стріт-арт 90-х рр. і міського одягу.

Річард Ніколл. Наступний оригінальний варіант прочитання класики спостерігаємо у певних моделях жіночої колекції Річарда Ніколла [42]. Точкою відліку для її створення послуговував суто чоловічий костюм. Аналізовані моделі костюмів жакет-брюки і жакет-топ-спідниця (Рис. 1, в) демонструють спроможність дизайнера майстерно пристосовувати силуети чоловіків для жінок. Форми вільно розташовані на фігурі, лише брюки є звуженими; збільшена ширина плеча, переважає підкреслений геометризм у формі деталей: лацканів, клапанів кишень, коміра блузи, верхній деталі топа, розрізах спідниці. Стриманість образу створюється також за рахунок холодного сталевого кольору тканини, чіткої структурованості крою і балансування елементів, гладких зачісок, максимально стриманого макіяжу, відсутності прикрас і аксесуарів, низького каблука.

Якщо Річард Ніколл трансформує чоловічий силует у жіночий, то колекція Джаспера Конрана [37] пронизана характером легковажності й ретро 1960-х років. Натхненням для дизайнера слугував образ чарівної Міа Ферроу, котра з її характерною худобою, підлітковою незграбністю і величезними сяючими очима була музою та ідеалом для прихильників тогочасного американського кіно і моди. Розмаїті комплекти, костюми, сукні представлені в системному розвитку форми і декору від

мінімалістичної подачі до романтизованих і фантазійних образів зі складними нашаруваннями округлих та інших пластичних елементів (Рис. 1, г). Безперечно цілісність колекція має за рахунок базової прямокутної форми, довжини виробів над коліном, доповнень оригінальними видовженими капелюхами, що поєднуються у кольорі з одягом, колготками, сумками, взуттям. Особливо оригінальним є кольорове вирішення колекції: яскраві лимонний, пурпурний, помаранчевий, коричневий; у чорному вирішені дві аналізовані нами моделі. Вони є зразками складного синтезу класичного, молодіжного і спортивного стилів: вільний силует у жакетах, злегка трапецієподібна форма спідниць, пластичні властивості тканини, накладні кишені, акцентований пояс. Класична правильність загальної форми, що підкреслена елегантними деталями, створює свіжий, безтурботний образ.

Проаналізувавши моделі лондонських дизайнерів, слід відзначити, що подібні тенденції відрізняються сміливістю рішень, екстравагантністю на відміну від костюмів консервативних традиційних ательє Севіл Роу. Неначе, Севіл Роу – центр збереження, недоторканості традиційної класики, а подіум – майданчик для чисельних експериментів з її формами.

Тиждень моди у Парижі організовується за підтримки французької федерації Високої моди, прет-а-порте і творців моди (French Federation of Fashion and of Ready-to-Wear Couturiers and Fashion Designers) з 1973 року. Проаналізуємо колекції тих будинків моди, які із самого початку свого існування надавали перевагу класичному костюму – це будинки «Chanel», «Dior», «Yves Saint Laurent», «Louis Vuitton».

«Chanel». З 1983 по 2019 рр. традиції легендарного будинку продовжував Карл Лагерфельд. Більше ніж 30 років модельєр не відходив від ключових складових своєї попередниці, не змінював її «почерк», лише майстерно додавав сучасного забарвлення. Кожна його нова колекція викликала естетичне захоплення безмежними можливостями інтерпретацій стилю Г. Шанель. Очевидно, це стало можливим завдяки таланту майстра відчувати, бачити, наслідувати мову стилю іншого модельєра. Згадаємо, що посаді художнього директора будинку «Chanel» передував досвід роботи одразу з чотирма будинками – К. Лагерфельд для кожного з них створював абсолютно різні колекції, витримуючи характерні стильові ознаки кожного. Для реалізації власних дизайнерських розробок у 1998 р. він започаткував лінію «Charl Lagerfeld».

В колекції для «Chanel» він дотримується стилістики засновниці марки, але збагачує моделі сучасними елементами [5]. Так, брючний костюм складається зі жакету силуета «oversize» (з англ. – надто великий), та щільно облягаючих брюк. Жакет «oversize» характерний розмитими контурами, що надає фігурі розкутого, неформального вигляду, незважаючи на наявність

англійського коміру. Костюм зі спідницею має занижену овальну горловину, накладний збільшений комір і скошене плече, яке у нижній точці співпадає із асиметричною застібною. Довжина рукава – «три чверті», довжина спідниці – вище коліна. Така сама довжина спідниці зберігається і на інших двох моделях. Костюм на рис. 2, а декорований характерною «шанелєвською» тасьмою по краях бортів жакета, коміра, лацканів, клапанів, а також спідниці. Деякі моделі хоч і цитують крій жакета раннього стилю Г.Шанель, однак ансамблі мають оновлене «звучання» за рахунок «рваної» текстури і нових форм. Отже, елементами традиційного стилю «Chanel» є тканина – твід, форми жакетів, декоративне оздоблення тасьмою, характерний контрастний темний носок взуття; елементами, що привносять в моделі сучасний вигляд, є розширені силуети жакетів, асиметрія в композиції, «рвана» фактура тканини, аксесуари.

«Dior». Модний будино «Dior» представлений жіночою і чоловічою колекціями авторства Рафа Симонса (Raf Simson). В жіночій колекції дизайнер звертається до простого, елегантного крою 1960-х років [23; 24] (Рис. 2, б). Костюми мають призначення верхнього одягу, жакети вільного крою без застібки із об'ємним коміром-бантом, або складаються з приталеного жакету, а брюки мають вільний, об'ємний силует. Деякі моделі тонко відтворює і модифікує «Нью Лук» К. Діора, вивіреність і точність крою жакета забезпечують впізнаваність знаменитого силуету.

«Yves Saint Laurent». Знаменитий жіночий смокінг, створений у минулому столітті Івом Сен Лораном, обіграється у колекціях осінь/зима 2013 Стефано Пілаті у різних варіантах. У своїй жіночій колекції для «Yves Saint Laurent» автор представляє розмаїтій одяг [21; 22], у тому числі брючні комплекти із високим поясом. Комплект на рис. 2, в складається зі жакета сріблястого кольору із чорним коміром і лацканами та завужених вкорочених брюк. Не зважаючи на те, що вся колекція несе в собі образ войовничої і впевненої жінки, такі деталі, як зображення квітки калли у вигляді принтів на брючних костюмах, сукнях, у вигляді вишивки і ювелірних прикрас, говорить про внутрішню тендітність героїні С. Пілаті. Окрім смокінгів у колекції показані комбінезони і довгі сукні, слід відзначити і трикотаж крупної в'язки. Через незвичну структуру використаних матеріалів, деякі сукні й спідниці нагадують лицарські кольчуги, що вдягнені на тендітні жіночі плечі. Моделі, виконані зі шкіри і оксамиту, мають на меті підкреслити силу характеру жінки.

«Louis Vuitton». Креативний директор французького будинку «Louis Vuitton», американський модельєр Майк Джейкобс завжди залучав до створення колекцій художників. Колекція весна/літо 2013 також створена під натхненням роботами художника Данієля Бюрена, з яким модельєр співпрацював довгі роки. Мова колекції – шахова клітинка і графіка, запозичені зі скульптур та інсталяцій художника [2].

Рис. 1. Моделі з показу London Fashion Week: а – Paul Smit. Жіноча колекція осінь-зима; б – Zoe Jordan. Колекція осінь-зима; в – Richard Nicoll. Колекція осінь/зима; г – Jasper Conran. Колекція осінь /зима

Рис. 2. Моделі з показу Paris Fashion Week: а – Chanel. Колекція весна/літо; б – Dior. Колекція осінь/зима; в – Yves Saint Laurent. Колекція осінь/зима; г – Louis Vuitton. Колекція весна/літо

У перетвореннях фантазії модельєра витончена і елегантна класика 1960-х рр. набула зовсім нового, несподіваного звучання. Костюм на рис.2, г має вкорочений жакет з рукавами «три чверті» і високою застібкою та спідниці довжиною «міди» зі заниженою талією. Гра шаховим рисунком в межах однієї моделі (жакет – крупніша клітинка, спідниця – дрібніша) розповсюджується на пару моделей – цей рисунок читається по діагоналі. У наступній парі дотримано класичних пропорцій. Жакет зі спідницею та кардиган зі спідницею виконані з однотонної основи, але на ній з'являється стилізований мотив-абрис квітки. Накладні кишені й сорочкові комірці – єдині деталі виробів. Третя пара сірих комплектів окрім гри квітковим мотивом на однотонному полотні включає гру накладними кишенями контрастного кольору. Об'єднуючими елементами всієї колекції є аксесуари для зачісок, черевики із видовженими загостреними носками, сумки з поверхнями, які відтворюють графіку тих чи інших моделей. Візерунки і ритм колекції підтримує покриття подіума у біло-жовту клітчасту сітку, динамізму показу колекції додавав рух моделей на подіум екскалатором.

Розглянуті моделі французьких марок одягу дають змогу виділити характеристики, притаманні саме найдавнішій столиці моди: часте використання сірого кольору як бази для розгортання витонченої гри деталями, витриманими аксесуарами, виразними контрастними акцентами; здібність формувати комплект наче з випадкових елементів, при цьому зберігаючи елегантність і вишуканість.

Італійські тижні моди проходять з 1979 року. До цього часу центром моди вважалася Флоренція, найзначніші покази відбувалися у палаццо Пітті. Ситуація змінилася наприкінці 1970-х, коли Мілан представив нову концепцію проведення заходу: під керівництвом Національної палати моди Італії (Camera Nazionale della Moda Italiana) було організовано багатоденне шоу зі спеціальними відвідуваннями показів.

«*Emporio Armani*». Головними трендами колекцій весна/літо 2014 Д. Армані стали пастельні кольори і вільні силуети. Жіноча колекція складається зі суконь довжиною «міди», брючних костюмів і коктейльних суконь [3; 4]. Пастельна палітра містить матово-рожевий, блакитний, сріблястий, фісташковий, м'ятний відтінки. Комфортні брючні комплекти виконані з атласного шовку і легкої вовни. Форма брюк – розширених на стегнах і призьбраних у зоні гомілки надають тонку асоціацію зі сходом. Двобортний і однобортний жакети мають англійські коміри і підкреслено округлені поли (Рис. 3, а). Недбало пов'язані хустки і крупні білосніжні лілії у нагрудних кишенях жакетів – головні аксесуари колекції.

«*Valentino*». Колекція осінь/зима 2013 Марії Грації Кьюрі і П'єра Паоло Пиччолі в традиціях марки «*Valentino*» є надзвичайно жіночною [19; 20]. Ансамбль на рис. 3, б брючний, чорний жакет прямого силуету, без підкреслення лінії талії, з вільними рукавами, ясно

декорований плетеною тасьмою. Комплектується блузою контрастного білого кольору. В колекції є модель, виконана у білому кольорі. Кардіган з потаємною застібкою прикрашений елементами військового сюртука XIX ст. – плетеною тасьмою. Комплектується від з вузькими вкороченими брюками, блузою зі сорочковим коміром.

«Prada». Темою жіночої колекції осінь/зима 2012-2013 став космос і техногенне майбутнє. Головні елементи – вкорочені брюки-чіноси, які Міуччіа Прада пропонує носити не лише з приталеними видовженими жакетами у стилі 1970-х, але й сукнями, сарафанами, спідницями [18]. Серед моделей колекції – костюм яскравого червоного відтінку, прикрашений оригінальним поясом із крупною прямокутною пряжкою і численними брошами (Рис. 3, в). Окремо слід відзначити віртуозні поєднання розмаїтих принтів в одному ансамблі, як, наприклад, той, що бачимо на рис. 3, г у вигляді сюрреалістичних колажів за мотивами футуристичного німого кіно. Взагалі, принти в колекціях «Prada» завжди заслуговують на особливої уваги, вони стали своєрідною візитною картою марки. Футуристичний характер одягу доповнений відповідними зачісками і візажем: темний димчастий макіяж очей із яскравими стрілками, вибілені обличчя і офарбовані в оранжевий, червоний і чорний кінцівки волосся.

Отже, проаналізувавши колекції марок «Armani», «Valentino», «Prada», можна виділити основні особливості італійського підходу до класичної елегантності: винахідливість щодо кольорових поєднань: (переважно яскраві кольори та їх поєднання), стилістичне зближення різних модних напрямів (окрім традиційного костюма пропонують одяг із сучасними авангардними силуетами); виразність аксесуарів і демонстрація ручної роботи з використанням високотехнологічних, комфортних тканин.

Розглянемо представлені колекції українських дизайнерів у рамках Ukrainian fashion week-2013. Класичний костюм традиційно репрезентований концерном «Voronin»; звернення до мотивів і форм класики спостерігаємо в колекціях дизайнерів Юлії Айсіної, Лілії Пустовіт, Сергія Смоліна.

Колекція концерну «Voronin» присвячена мандрівникам і естетам [6]. Натхненням став талісман дальніх подорожей аквамарин, в якому відображається душа моря і прохолода чистої води. Чоловічо-жіноча колекція витримана в єдиному класичному стилі. У ній представлені лляні костюми-двійки у casual-варіанті, оригінальні костюми без рукавів або з короткими рукавами у поєднанні зі шортами, приталені комплекти з тканин-компаньйонів. Кольорова гама колекції – вугільно-сірий, синій, чорний, від багатих тонів теплого коричневого до світло-пісочного, а також всі відтінки блакитного – від глибокого до світлого.

Жіночий ансамбль в колекції – оригінальне поєднання традиційної класики і романтичного стилю, що досягається додаванням легкої прозорої накидки з шифону з хвилястими оборками, вона

з'єднується з жакетом двома ґудзиками (Рис. 4, а). Брюки звужені та вкорочені донизу. Вирішений у білому кольорі образ надзвичайно легкий і свіжий. Модель на рис. 4, б також демонструє майстерне поєднання класики з романтичними мотивами: приваблює увагу жакет зі шшитими драпірованими хвилеподібними вставками на боках, що підкреслює приталеність силуету. Цікаве вирішення застібки доволі відкритого жакета без блузи – борти з'єднуються встик. Романтичних ноток додає «повітряний» аксесуар на руці з того самого білого шифону. Чоловічі образи доповнені подихом Середземномор'я і представлені витонченими силуетними формами смокінга і костюма з візиткою, виконаними у кольорах колекції з полегшеної вовни. У крої і деталях – підкреслено виражена елегантність.

Жіноча колекція модного будинку Юлії Айсіної осінь/зима 2013–14 має назву «Loom» [38] і представлена в елегантному жіночому варіанті класичного стилю. Сукні, костюми, пальто приталеного і прямого силуетів вдало підкреслюють лінії тіла. Колекція виконана із твіду, вовни, щільного шовку та оксамиту; кольорова палітра витримана у темних кольорах – чорному, сірому із введенням молочного. Костюм на рис. 4, в складається зі вкороченого жакета вільного прямокутного силуету із розширеними похилими лацканами і хутряним коміром; спідниця пряма, за коліно. Дизайнер вводить вишукане декоративне оформлення костюма напівкоштовним камінням – на плечах і низу спідниці. Наступна модель виконана зі щільного шовку. Блуза вільного крою також декорована ручною вишивкою камінням по коміру, кишеням і планці. Брюки з високою талією вільного силуету декоровані ідентичним способом по бокових швах. Образ доповнюють об'ємні гладкі зачіски з обручами або пов'язками, а також аксесуари – рукавички, сумки. Головна героїня колекції наділена жіночністю, м'якістю і водночас внутрішньою силою.

Жіноча колекція Лілії Пустовіт осінь/зима 2013–2014 є зверненням до образів і силуетних ліній 1960-х – початку 1970-х років [41]. Прообразом колекції стала французька співачка, актриса і знакова фігура у галузі моди Франсуаза Арді. Дизайнера надихнули молоді роки героїні та її якості – щирість, упевненість, схильність до романтики, – тому всі силуети, котрі домінують у колекції, є характерними для цього часу. У цих образах дизайнеру було важливо передати інтелігентність і гармонію між внутрішньою і зовнішньою красою. Хоч основним елементом колекції є сукня, костюмам у ній також відведене певне місце, ми аналізуємо два з них.

На моделях колекції бачимо абсолютно жіночні варіанти жакетів, в яких чіткі лінії і природний об'єм поєднуються з оригінальними принтами в горошок. Відкладний комір, лацкани, три ґудзики – ось її деталі. За своєю формою цей жакет відштовхується від стилю жакетів Шанель, надзвичайно модних у 60-ті роки минулого століття. Спідниця на кокетці, розкльошена донизу із накладною деталлю геометричної форми.

Рис. 3. Моделі з показу Milan Fashion Week: а – Armani. Колекція весна /літо; б – Valentino. Колекція осінь/зима; в – Prada. Колекція осінь/зима; г – Prada. Колекція осінь/зима

Рис. 4. Моделі з показу Ukrainian Fashion Week
а – Лінія «Voronin DeLuxe women»; б – Лінія «Voronin DeLuxe women»;
в – Ю. Айсина. Колекція осінь/зима; г – Л. Пустовит. Колекція осінь/зима

Жакет на другій моделі (Рис. 4, г) має крій чоловічого, але авторка неухильно підтримує жіночу сутність в образі костюма – тугим шкіряним пояском, котрий так чітко підкреслює тонку талію. Спідниця має форму, ідентичну першій, але без членувань. Кольорова гама досить стримана: приглушені відтінки синьо-сірого, коричневого, чорного. Тканини – вовняні крепи, шовк. Дизайнер використовує прийом надання жіночому силуету тендітності протилежними за характером елементами – поєднанням жіночних ліній із грубим взуттям, розробленим у колаборації з трендом «Braska». Загалом образи досить еkleктичні, у зв'язку з цим розраховані на індивідуальність, наділену безпосередністю і водночас упевненістю в собі.

Отже, в результаті аналізу колекцій дизайнерів Великобританії, Франції, Італії й України, представлені у рамках сезонів моди 2013 р., зосереджуємо увагу на тих, котрі створені в класичному стилі або з інтерпретаціями і розвитком мотивів класики. Аналіз особливостей сучасного трактування класики та її взаємодії з іншими стилями і підстилями моди передбачав розгляд таких складових елементів форми, як силует, пропорції, характер зв'язку між частинами, конструктивні особливості, фактурно-матеріальне вирішення, декор, кольорове вирішення, зв'язок форми з призначенням і образними характеристиками. Проведений аналіз дає змогу встановити паралелі побутування класики у кількох країнах та визначити найбільш типові спільні й відмінні риси в тенденціях:

1. Силуети моделей мають в основі прямокутну форму різних довжин, об'ємів, пропорцій. Інтерпретація традиційних силуетних рішень костюма досягається завдяки зверненню Джаспера Конрана, і Лілії Пустовіт до ретро-стилів. Силуети стилю ретро дають змогу широко варіювати основні риси костюма, вільно використовувати деталізацію, членування форми, фактуру;

2. Пропорції в деталях зберігають традиційні співвідношення лише в класичних формах у «чистому» стилі (Voronin; Річард Ніколл). За найменшого втручання інших стилів спостерігаємо варіювання пропорційних співвідношень. Зокрема, для того, щоб посилити характер жіночості у костюмі, Ю. Айсіна суттєво збільшує і надає форми напівовалу лацканам жакета, а також суттєво вкорочує його;

3. Риси романтичного стилю цілісно перегукуються з класикою за рахунок додаткового шару прозорої легкої тканини з пластичними краями (Voronin) або м'яких складок деталей жакета та аксесуарів;

4. Фантазійного характеру образ набуває за допомогою комплектування костюма додатковими елементами фантазійного крою (Пол Сміт, Річард Ніколл);

5. Поєднання класики і спортивного стилю дає змогу варіювати пропорції і довжини, ступінь облягання, поєднувати м'які та геометризовані форми, покрої та членування;

6. Підстиль класики – «Casual» – займає помітне місце на подіумах і надає додаткової свободи в інтерпретаціях класичних форм, у тому числі з додаванням виробів із трикотажу;

7. Сміливі авангардні перетворення традиційних форм досягаються розмаїтими прийомами – від яскравої кольорової палітри до зміни форми і пропорцій (Пол Сміт; Зоє Джордан).

Висновки. Провівши аналіз вибіркоким методом, виявлено значний варіатив трактувань класики та її елементів. У межах поєднання двох-трьох стильових напрямів виникає складна взаємодія таких елементів, як силует, колір, декор, фактура. Досліджуючи трансформації класичних форм та їх взаємодію з іншими стилями, доходимо висновку щодо багатоманітності тих геометричних і пластичних конфігурацій, котрі визначають усе структурне розмаїття костюма. Опрацювання й аналіз результатів творчості провідних дизайнерів Великобританії, Франції, Італії та України щодо сучасних прийомів формотворення на основі класики слугує основою для визначення полікультурних модних тенденцій з метою прийняття інноваційних проектних рішень. Вивчення механізмів художньої комунікації форм і систематизація складових структури класичного костюма є необхідним на сучасному етапі розвитку проектної культури, спрямованої на збагачення естетичних уподобань споживачів моди. Широкий діапазон стильового розмаїття, що будується на незмінних або трансформованих формах класики дає змогу стверджувати життєздатність та універсальність класичного стилю.

Література:

1. Васіна З. Український літопис вбрання. Т.1 (11 000 років до н.е. – XIII ст. н.е.): науково-художні реконструкції. К. : Мистецтво, 2003. 446 с.

2. Весна/лето 2013. Неделя моды: Париж. Louis Vuitton. Vogue. Коллекции. URL: http://www.vogue.ru/collection/springsummer2013/ready-to-wear/paris/Louis_Vuitton/collection/

3. Весна/лето 2014. Неделя моды: Милан. Emporio Armani. Vogue. Коллекции. URL: http://www.vogue.ru/collection/springsummer2014/ready-to-wear/milan/Emporio_Armani/.

4. Весна/лето 2014. Неделя моды: Милан. Emporio Armani. Vogue. Коллекции URL: http://www.vogue.ru/collection/springsummer2014/menswear/milan/Emporio_Armani/.

5. Весна/лето 2014. Неделя моды: Париж. Chanel. Vogue. Коллекции. URL: <http://www.vogue.ru/collection/springsummer2014/ready-to-wear/paris/Chanel/collection/>.

6. Воронин. Весна/Лето 2013 URL: http://voronin.ua/ru/colections/5/springsummer_2013

7. Воронин М.П. Конструирование и изготовление мужской верхней одежды беспримечным методом. К. : Техника, 1985. 232 с.

8. Кара-Васильєва Т.В. Історія української вишивки : монографія, альбом. – К. : Мистецтво, 2008. 463 с.
9. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу: навч. посібник. К.: КНУТД, 2018. 236 с.
10. Косарева Е.А. Мода. XX век. Развитие модных форм костюма. СПб. : Петербургский институт печати, 2006. 468 с.
11. Косміна О.Ю. Традиційне вбрання українців. Т. 1 : Лісостеп. К. : Балтія-Друк, 2008. 160 с.
12. Кротова Т. З історії прийомів моделювання одягу британськими кравцями XIX ст. Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка : зб. наук. пр. Луганської державної академії культури і мистецтв. Луганськ : Вид-во ЛДАКМ, 2013. Вип.24. С. 88-103
13. Кротова Т. Модифікація структури жіночого костюма в контексті практицизму англійської моди кінця XIX ст. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. К. : Міленіум, 2013. №2. С.133-138.
14. Кротова Т. Трансформації елементів чоловічого костюма в жіночий, або Модні метаморфози світських розваг XVIII ст. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2012. №. 9. С. 29-34.
15. Ніколаєва Т.В., Ніколаєва Т.І., Баранова А.І. Комплексне дизайн-проектування: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2018. 256с.
16. Ніколаєва Т.В., Паранько Н.П. Дослідження структури форми українського народного костюма на основі аналізу творчої спадщини етнографа Домініка де ля Фліза. Вісник КНУТД, 2016. № 1 (94). С. 140–146.
17. Никорак О. І. Українська народна тканина XIX-XX ст. : типологія, локалізація, художні особливості. Львів : Ін-т народознавства, 2004. Ч. 1. 583 с.
18. Осень/зима 2012-2013. Неделя моды: Милан. Prada. Vogue. Коллекции. URL: <http://www.vogue.ru/collection/fallwinter2012/ready-to-wear/milan/Prada/collection/>.
19. Осень/зима 2012-2013. Неделя моды: Милан. Valentino. Vogue. Коллекции. URL: <http://www.vogue.ru/collection/fallwinter2012/menswear/milan/Valentino/collection/>
20. Осень/зима 2012-2013. Неделя моды: Париж. Valentino. Vogue. Коллекции. Режим доступа : <http://www.vogue.ru/collection/fallwinter2012/ready-to-wear/paris/Valentino/collection/>.
21. Осень/зима 2012-2013. Неделя моды: Париж. Yves Saint Laurent. Vogue. Коллекции. URL: http://www.vogue.ru/collection/fallwinter2012/menswear/paris/Yves_Saint_Laurent/collection/.
22. Осень/зима 2012-2013. Неделя моды: Париж. Yves Saint Laurent. Vogue. Коллекции. URL:

http://www.vogue.ru/collection/fallwinter2012/ready-to-wear/paris/Yves_Saint_Laurent/.

23. Осень/зима 2013-2014. Неделя моды: Париж. Dior. Vogue. Коллекции. URL: <http://www.vogue.ua/collections/christian-dior-osen-zima-2013-2014.html>.

24. Осень/зима 2013-2014. Неделя моды: Париж. Dior Homme. Vogue. Коллекции. URL: http://www.vogue.ru/collection/fallwinter2013/menswear/paris/Dior_Homme/collection/.

25. Пашкевич К.Л. Теоретичні основи дизайну одягу на засадах тектонічного підходу : автореф. дис. ... д-ра техн. наук : спец. 05.01.03 Технічна естетика, К.: КНУБА, 2017. 44 с.

26. Радкевич В.О. Моделювання одягу: підручник. К.: Вікторія, 2000. 352 с.

27. Розробка колекцій одягу: навч. посібник. А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко. К.: ПП «НВЦ Профі», 2018. 136 с.

28. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінації, стилістика, типологія). К.: Редакція вісника «Ант», 2009. 408 с.

29. Стельмащук Г.Г. Українське народне вбрання. Львів: Априорі, 2013. 256 с.

30. Тканко З., Коровицький О. Моделювання костюма в Україні ХХ століття : навч. посіб. Львів: Вид-во «Брати Сиротинські і К», 2000. 96 с.

31. Тканко О.Д. Львівська школа моделювання костюма: традиції, здобутки, проблеми. Вісник ХДАДМ. Харків, 2007. Вип. 8. С. 127-132.

32. Чупріна Н. В., Струмінська Т. В. Сучасні технології дизайнадіяльності: навчальний посібник. К.: КНУТД, 2017. 416 с.

33. Штрай А. Воронин. К.: Этнос. 2011. 264 с.

34. Armani Privé Haute Couture Spring/Summer 2013. URL: <http://fashionshow-w.blogspot.com/2013/01/armani-privé-haute-couture-spring.html>.

35. Gryshchenko I. M., Kolosnichenko M. V., Pashkevych K. L. Design of the fur garments in the context of artistic and compositional shaping. Art and design. 2019. №2. С. 9-21.

36. Howard S. Henry Poole. Founders of Savile Row. The Making of a Legend. London: Bene Fastum Publishing Ltd, 2003. 159 p.

37. Jasper Conran. Autumn/Winter 2013. URL: <http://www.vogue.co.uk/fashion/autumn-winter-2013/ready-to-wear/jasper-conran>.

38. Julia Aysina F/W 2013-14 URL: <http://fashionweek.ua/ru/gallery/ajsina-julija-2/all/all>.

39. Paul Smith. Autumn / Winter 2013 URL: http://www.londonfashionweek.co.uk/designers_profile.aspx?DesignerID=243.

40. Pashkevich K., Yezhova O., Kolosnichenko M., Ostapenko N., Kolosnichenko E. Designing of the complex forms of women's clothing,

considering the former properties of the materials. *Man-Made Textiles in India*. 2018, Vol. 46, Issue 11, P. 372-380.

41. Poustovit F/W 2013-14. URL:
<http://fashionweek.ua/ru/gallery/pustovit-lilija-39/all/all>.

42. Richard Nicoll. Autumn / Winter 2013. URL:
http://www.londonfashionweek.co.uk/designers_profile.aspx?DesignerID=25

43. Zoe Jordan. Autumn / Winter 2013. URL:
http://www.londonfashionweek.co.uk/designers_profile.aspx?DesignerID=11
20

SYNTHESIS OF CLASSIC SUIT FORMS WITH TOPICAL STYLE DIRECTIONS

KROTOVA Tetiana

The study presents an analysis of the modern forms of the classic costume in synthesis with other styles in the collections of British, French, Italian, Ukrainian designers. The synthesis of the classical style with sports, ethnic, romantic and others enriches it with new elements, allows you to interpret the ideas of the classics in a variety of forms, textures, and decor. Among Ukrainian designers, the classic costume is traditionally represented by the Voronin concern; Yulia Aisina, Lilia Pustovit, Sergey Smolin and others appeal to the classics' motives in their collections. The analysis allows us to compare options for the synthesis of styles and identify common characteristic and distinctive features in the work of designers in the European countries.

Key words: classic costume, synthesis of styles, model of clothing, modern trends.